

საქართველო და მისი მოსახლეობისათვის

დროება

საქართველო და მისი მოსახლეობისათვის

რედაქცია: სოლოლაკზე, სერგივეის ქუჩაზე, ივ. ამირაგოვის სახლში, № 8.

ქანტორა რედაქციისა: სერგივეის ქუჩაზე, ივ. ამირაგოვის სახლში, № 8.

ხელის-მოწერა მიიღება ქანტორაში. ბარეშე მცხოვრებთათვის: ВЪ Типографіи. Въ редакцію газ. „Дროება“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლით — 8 მან., ნახევარ წლით — 4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის — 3 მან.

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე.

ფასი განცხადებისა: დღე ასოებით ასოზე — 1 კაპ., ასო-მთავრულით ცტრიქონზე — 8 კაპ., ჩვეულებრივის სიკეროთი — 5 კაპ., პატარა — 4 კაპ.

რედაქციის უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდოთ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

გედინარი დღეების გამო, შემდეგი 225 ნომერი „დროებისა“ გამოვა მხოლოდ პარასკევს, დეკემბრის 30-ს.

რედაქციისაგან

თუცა ყოველ ნომერში ვაცხადებთ, რომ ნახევარი წლის გაზეთის ფასი არის 4 მან. და 50 კაპ., მაგრამ ხელის-მოწერლები მაინც კიდევ უფრო ხშირად მარტო 4 მანეთს აგზავნიან.

ამის გამო უმორჩილესად ვთხოვთ იმ ნახევარის წლის ხელის-მოწერლებს, რომელთაც 4 მან. გამოუგზავნიან, დანახევარი ათი შაურცი გამოგზავნიონ (ფორტის მარკებით ან ვერცხლით); წინააღმდეგ შემთხვევაში იმათ მომავალი იენისილამ მოესპობათ გაზეთის გზავნა.

გომავალ 1878 წელს გაზეთი

„დროება“

გამოვა იმავე პროგრამითა და მიმართულებით, როგორც დღემდე გამოდიოდა ხოლმე.

ამ უკანასკნელი ნახევარი წლის გამოცდილებამ დაგვარწმუნა ჩვენ, რომ ყოველ-დღიური გაზეთი ჩვენთვის აუცილებელ საჭიროებას შეადგენს და ამიტომ გომავალ წელსაც „დროება“ მუდამ დღე გამოვა,

გარდა ორშაბათისა და უქმეების შემდეგ დღეებისა.

ხელის-მოწერა

მთელი წლისა 8 მან. „ კაპ.
 მესის თვისა 4 „ 50 „
 ოთხის თვისა 3 „ „

მხოლოდ ამ ვადებით შეიძლება მომავალს წლილამ გაზეთის დაბარება. უმორჩილესი თხოვნა ხელის-მოწერლებსა და აგენტებს: **ხედილი უფლი გაზეთისა იმის დაბარებისა-თანავე უნდა იქმნეს გამოგზავნილი;** თუ არ თავის აგენტების საშუალებით, ისე რედაქცია უფულოთ გაზეთს არავის არ გაუგზავნის.

ოქის აგებები

აზიის ბრძოლის ველიდან

მთელისელი კორესპონდენტი ნემენცურის გაზეთის „Presse“-ისა იწერება, რომ ზოგიერთ გაზეთებში დაბეჭდილი ამბავი, ვითომც რუსის ჯარებმა სრულებით მიატოვეს ლევე-ბონი, უსაფუძვლო და ტყვილი ამბავი არისო.

სტამბოლიდან მოსული დეპეშა გვაცნობებს, რომ არზრუმს გარშემო რუსის ჯარებს ისევ ის პოზიციები უჭირავთ, რაც აღრე ეჭირათო.

მუნთარ-ფაშას შემდეგი დეპეშა გაუგზავნია 13 დეკემბერს სტამბოლში ოსმალს სამხედრო სამინისტროს სახელობაზე:

„იმ რუსის ჯარის წინააღმდეგ, რომელიც არზრუმის დასათვალიერებლად მოგვიანლოვდა, ჩვენ გავგზავნეთ ჩვენი ცხენოსანი ჯარი, რომელმაც ფიცხელი შეტაკების შემდეგ დაბრუნდა უკანე.“

„არზრუმიდან ტრაპიზონამდინ პირდაპირი გზა მტრისაგან შეკრულია; ამ ორ ქალაქს შუა მიმსვლელ-მომავლელეები და აგრეთვე ჯარი ტრაპიზონიდან ამ ქამად ზუჟუტის მოსახვევი გზით მიდის.“

მ. მესხერსკი იწერება „მოსკოვის უწყებებში“ ალექსანდრაპოლიდან:

„მე მეგონა, რომ ჩვენი საზოგადოება საკმაოდ სწირავს ჩვენი დაჭრილებისათვის; მაგრამ, როცა აქ მოვედი და ვნახე, დავრწმუნდი, რომ ეს საზოგადოების შესაწირავი ერთ მეთედს ამათს აუცილებელ საჭიროებას არ აკმაყოფილებს. ამათ აკლიათ წამალი, აკლიათ თბილი ტანისამოსი, არა აქვთ ხეირიანი სადგომები, არა აქვთ, რაც განსაკუთრებით საჭიროა, ხის ფენი (მომეტებული ნაწილი დაჭრილებისა, როგორც მოგესხენებათ, ფენშია დაჭრილი) და სხვ.“

„თუ ამისთანა მდგომარეობაში არიან დაჭრილები აქ, ალექსანდრაპოლის დოშპიტლებში, რაღა უნდა იყოს რიონის ატრიადში, შარსში, მრეივანში, არტანში, ლევე-ბონიზე და სხვაგან!“

გაზეთის „Голос“-ის 306 ნომერში დაბეჭდილია შემდეგი სიტყვები:

„მცირე აზიისაკენ საშინელ ყინვებს იწერებინ. შეტყეულია, რომ იმისთანა გამოცდილი ღენერლები, როგორიც არიან ლორის-მელიქოვი და გეიმანი, ყოველ ღონის-ძიებას იხმარებენ, რომ არზრუმთან გაჩერებულ ჩვენს პაქასის მხნე ჯარებს თბილი სადგომები ჰქონდესთ; უამისოთ ძნელად წარმოსადგენია რომ ეს ღენერლები ამდონი ხანი ასე გააჩერებდნენ ამ ჯარს არზრუმთან.“

„პაქასის ჯარებმა ბევრი შრომა გამოიარეს ამ ომიანობაში და რადგან მომავალ წელსაც ამათ საქმე ექნებათ, ამიტომ მგონი კარგი იქნებოდა, რომ ეს ჯარები ახლა ცოტა შეესვენებინათ...“

პერსიის ბრძოლის ველიდან

წასული ნომრის ოფიციალური ტელეგრამებიდან შეიტყო მკითხველმა, რომ ღენ. ზურკო ახლა ხელ-მეორედ გადასულა თავის კორპუსით ბალკანის მთებს გადაღმა და სოჭისაკენ მოდისო.

ამ გარემოებას, რასაკვირველია, დიდი მნიშვნელობა ექნება ამ ბრძოლაში; აღრიანოპოლამდინ ახლა რუსის ჯარს სრულიად არაფერი არ დააბრკოლებს რადგან, როგორც უცხო ქვეყნის გაზეთებში იწერებოდნენ, სოჭია დასწევს ოსმალებმა, რაც აქ ჯარები ჰყვანდათ

აღრიანობაში დასწიეს და ამ ქალაქთან აპირებენ რუსების შეჩერებასა.

ზემოხსენებულისავე გაზეთის სიტყვით, ოსმალოებს იმედი აქვთ, რომ აღრიანობაში რუსების მიდგომამდინ, ამ ქალაქში 100—120,000 კაცს მოაგროვებენ 400-ზე მეტის ზარბაზნით და ამ ძალით დაუხვდებიან მტერს.

მ. შა სადამე ამ ომიანობის ბედის გადაწყვეტას ამ ქალაქთან უნდა მოველოდეთ; თუ აქ დამარცხებული იქნენ ოსმალოები, მაშინ რუსებს სტამბოლის გზა გახსნილი ექნებათ და, უეჭველია, იძულებული შეიქნებიან, რომ როგორც იქნება შეურიგდნენ თავის მოპირდაპირეს.

ლონდონის გაზეთს „Daily Telegraph“-ში მოყვანილია შემდეგი ღებეზა 11 დეკემბერს ბუხარესტიდამ მიღებული:

„აქ მოიყვანეს ორი ათასამდინ ოსმალოებს სალდათი, რომელნიც პლენენოსთან იყვნენ დატყვევებულნი; მომეტებული ნაწილი ამათგანი ძალიან ავათ არიან, რადგან სიცოცხეს შეუწყებია გზაში.“

ამავე გაზეთში სისტოვოდამ იწერებინა:

„ორი დღეზიარუმინის ჯარისა მიდინისაკენ უნდა გაეღაშქროს; ერთი პლენენოში აყვანილ ტყვეებს გაჰყვება და დანარჩენი ჯარები რუმინისა დანიშნულია მდ. ლუნაის მარჯვენა ნაპირების დასაცველად და აგრეთვე პლენენოში გასაჩერებლად.“

საქართველო

დღიური

* * * ამ სიცოცხესა და სიძვირესთან ქურდებიც მეფობენ ჩვენს ქალაქში; თითქმის ისე დღე არ გაივლის, რომ ქალაქის რომელსამე უბანში ან კაცი არ მოჰკლან, ან არ გასცარცონ ვინმე და ან რამე არ მოიპარონ.

როგორც ეტყობათ, ეს ჩვენი ქალაქის ავაზაკები უჭკუო კაცები არ არიან; იმათ კარგათ გამოუყარებიათ, რომ იმათთვის სახეირო, ე. ი. ფულიანი, ხალხი ღამ-ღამობით იშვიანათ დაიარებიან ქუჩებში; ამას გარდა ამ დროს ახლოდღეც გამოდის, და ამის გამო ღამე თითქმის არავითარი ცუდ-კაცობა და ავაზაკობა არა ხდება ხოლმე ქალაქში: საღამოობით 6—7-ს საათზე გამოდის ხალხი; ყველა ავაზაკობა, კაცის-კვლა და ქურდობა, რაც ამ უკანასკნელ ხანებში მოხდა ჩვენს ქალაქში, მოხდა სწორეთ ამ დროს, ე. ი. საღამოს 6 საათიდან 8 საათამდინ.

მამულელ-გამომკლელის ხალხის იმათ არ ეშინიანთ; კარგათ იციან, რომ მეცხრამეტე საუკუნეში არავინ გამოჩნდებოდა ისეთი გულ-შემატკივარი რაინდი, რომ თავის მოყვანისათვის ხანჯალ ან რევოლვერ ამოღებულს კაცს წინ დაუხვდეს...

* * * თუ სადამდინ მიღწევს ამ ჩვენი ავაზაკების მხნეობა და არხინობა, შემდეგი წიგნი გვიმტკიცებს, რომელიც იმათ „თფილისის მოამბის“ რედაქტორისათვის მიუწერიათ:

„მ. ბებუთოვ, „მესტნიკის“ რედაქტორა!

„მართი შეცდომა მოგვივიდა ჩვენ; ის რომ საწყალი ბაგინოვის ქალის სახლს ტუკიაში წაუკიდეთ ცეცხლი. ჩვენ გვეგონა, რომ ეს სახლი ბადალ უ—ვის სახლი იყო, ჩვენის ამხანაგის, რომელსაც 15,000 მანეთი ჩავაბარეთ და ბოლოს კაპეიკსაც კი აღარ გვაძლევს. უეჭველად მოვკლავთ იმას, თუ ჩვენი ფული არ დაგვიბრუნა.“

„თუ ეს წიგნი არ დაგვიბეჭდეთ, თქვენც ასე გაგისწორდებით.“

„უნდა გრცხვენოდეთ, რომ ტყვილი დაბეჭდეთ, ვითომ ჩვენ ჩინოვნიკის ბასილოვის მოკვლა გვინდოდა. ჰაზრშიაც არ მოგვსვლია არც მოკვლა და არც გაცარცვა ამ კაცის.“

„ტატო, ბიორგი და ივანე ჩვენი გვარები ბადალ უ—ვმა იცის.“

* * * რუსული გაზეთი „ახალი დროება“ გვაცნობებს, რომ უმაღლესის მთავრობის გადაწყვეტილებით ძავესის (შლადიკავესის) მთის გზის გასაკეთებლად დაინიშნა ნახევარი მილიონი მანეთით იმ პირობით, რომ ეს ფული ათი წლის განმავლობაში უნდა დაინახჯოს ამ საგანზედ.

იქნება მაშინ მაინც ველიროსოთ უცხო ქვეყნისა და რუსეთის ფოჩთის თავის-დროზე მოსვლას...

* * * სოფ. ხაშიდამ გვწერენ, რომ ორ იქაურ გლეხს სადავო მამულის თაობაზე საჩივარი ჰქონიათ; ადგილობრივ პრისტავს, ერთის მომჩივისაგან განზრახულს, მეორე მამჩივისათვის ჯონხით უტყვია. ბალახულს ვერ მოუთმენია ეს და ის განმზრახველი კაცი მოუტლავს. ჩვენი კორრესპონდენტი ამბობს, რომ ის მოკლული გლეხი მდიდარი კაცი იყოვო და მთელს სოფელს აწუხებდა.

* * * ძალიან დიდი ნაკლულევენებაა ჩვენში, რომ ერთი ხეირიანი ქართული კალენდარი არ გამოდის. მართალია, ეს მეფუთხმეტე წელიწადია მგონია, რომ მუდამ წელს იბეჭდება უფ. ს. მდივანოვის „ქართულთა და სომეხთა კალენდარი“, მაგრამ ეს ისეთი უშნო, საქაველი რამ არის და რაც იქ თითო ორ-ოლა ცნობებია, ისეთი ტყუილი ცნობებია, რომ ეს, რასაკვირველია, კალენდრად არ ჩაითვლება.

* * * ჩვენ მოგვივიდა თელავიდან შემდეგი შენიშვნა:

„ამ ათ-თორმეტ წელიწადში არ შესწრებია კაცი თელავში ამისთანა სიძვირეს. შეიძლება არა ვსტყვათ რა იმისთანა საქონელზედ, რომელიც გამოდის

სამზღვარს გარეთიდან ანუ რუსეთიდან, ამისათვის რომ მიხაზი ველიწათვის ცხადია; მაგრამ რას მიყვარათ სიძვირეს სხვა-და-სხვა ხორაგისა და მეტადრე შეშა-თიხისა? როგორც წინა წლებში და შარშანაც ურემი შეშა ღირდა ემესი აბაზიდგან შვიდ აბაზამდის; ესლა იყიდება ოთხიდგან ხუთს მანეთამდის. ძროხის ხორცს, არ მოსწრებია კაცი, რომ გირვანქა შეურხედ მეტად გაყიდულიყოს, ახლა იყიდება შვიდ და რვა კაპეიკათ; თუმცა ფორმისთვის გამოცემულის ტაკციით უნდა იყიდებოდეს ექვს კაპეიკათ, მაგრამ რადგანაც ყურის მგდებელი არავინ არია, ხშირათ ყაპები ცხრა კაპეიკათაც ჰყიდნან.

„სოფლის ხალხს სიციფეების და ყინულების გამო ათასში ერთხელ-ლა შემოაქვთ თელავში გასასყიდავად შეშა; ეს გარემოება ხარებს აქაურ სომეხ-ვაჭრებს: სექტემბერში და ოკტომბერში საქენი შეშა ფსაზბა იმაფში ცამეტიდგან თოთხმეტს მანეთად; დღეს კი ოცდაერთ მანეთად გაყიდეს, ისიც დიდის მუნათით; თან უარსაც ამბობდნენ თავიანთი ურმით შეშის ჩამოტანაზედ. სახედრის საპალნე შეშისა აქამდის ღირდა ექვსი შაური, ესლა კი ჰყიდნან სამ აბაზათ; ნეტავი სინიდისიანი საპალნე მაინც გაუგზავნონ მსყიდველს. ბუშინ ერთი საპალნე შეშა თვლით გამოვიდა თექვსმეტი ნაჭერი, ესე იგი ორჯელ ბუხრის გახურება ანუ ორი საათის საგძალი.“

„მისაც ტოტაოდენი შეძლება აქვს, ის კიდევ არ მებრალდება ამ სიძვირეში, მაგრამ რა ქნან ღარიბებმა და ქერივობლებმა, რომელთაც ვაი-ვაგლახობით ლუკმა-პურის სასყიდლად მოგროვილი რამდენიმე აბაზი უნდა აძლიონ ერთს საპალნე შეშაში.“

„დროშის“ კორესპონდენცია

კახეთიდან, 21 დეკემბერს. მგონია არ იქნება იმისთანა ივერიის შვილი, რომ საქართველოს ეს პატარა კუთხე ძახეთი არ ენახოს, და თუ უნახავს, არ წასულიყოს ოცნებაში მისი მთა და ბარის ცქერაში და უნებურათ არ დაეძახოს: „ჰო, რა მშვენიერებაა!“

მისაც კი არ უნახამს ეს ჩინებული კუნჭული, გაგონილი მაინც ექნება, რომ ძახეთი არის მდიდრად შემკობილი მხარე, რომ მისი მნახავი აღტაცებაში მოვა: პოეტი—ბუნებით, მატერიალისტი—ამ ბუნებაში დამალული უთვალავი ნივთით.

მაგრამ „რა ხელსა ჰყრი საუნჯესა დამალულსა!“

მს რამთვენიმე წელიწადია, ჩვენი მხრის დამალული სიმდიდრე მხედველობაში მიიღეს სხვა-და-სხვა საზოგადოებამ და რამდენიმე გაშინჯვის შემდეგ დარწმუნდნენ მის სიმდიდრეზე.

მაგალითად: ამ ქამად გაშინჯულია

თავდათ შარალანთ მთა, რომელშიაც არა ცოტა რკინა იმყოფება, შეუდგენ თითქმის ძებნასაც; მაგრამ არ ვიცი — რა მიზეზით დანება თავი საზოგადოებამ ამ ამ საგნისთვის დანიშნულმა. არა ნაკლებ სარგებლობას მოუტანდა თ. მაყავეთ ბაქოში ფილისის რკინის გზის პროექტის აღსრულებაში მოყვანა მით, რომ ამით შეეძლოთ გაესალათ ხე-ტყე თავიანთი მამულისა, სახელდობრივ „ბოტკოსი“; მაგრამ სუყველა ეს იმედები დროებით ჩაშლილია...

მოგხვედა ღმერთმა! შედგა კიდე ერთი საზოგადოება, რომელსაც ერთი მწვერი ამავე საზოგადოებისას ეძახის „მზრუნველისას.“ როგორც სერვანტისის გმირი შემცდარი იყო რაინდობის აზრებზე, როგორც ის წაედა თავის ღულციანის საქმენლათ, რომლის მაგიერათ ერთი მეწეულე დედაკაცი სცნა თავის საყვარლათ, ისე ეს მწვერი შემცდარია მასზე — თუ რა საშუალება იხმაროს ხალხის გასამდიდრებლად! მხლა, რაკი შეიქნა მწვერი ამ საზოგადოებისა, სჯერა, რომ მიხვნიდა იმ საშუალებას, რომელსაც სძებნიდა და ისე ფანატურათ არის დარწმუნებული ამაზე, რომ ყველას, ვინც კი ეტყვის მას: „შეალო მწვერო მზრუნველ საზოგადოებისავე, თქვენი წრე არამთუ ხალხს გაამდიდრებს, არამედ წაართმევს იმ უკანასკნელს, რაც ეხლა აბადია მას! — ამ გვარ აზრზე გაცხარდება ისე, როგორც კრაზანა, დატრიალდება ისე, როგორც ბზრიალა, გაგლანძღამთ, გაგათრევეთ, გაგაუგონიერებთ და ისე გამოგადგებთ სახლიდამ.

აგიწერთ ამ არტელის მოქმედებას და მის მნიშვნელობას: საზოგადოება შედგება სამ მოქმედ პირისგან: თ. ბ. ჯ — ძისგან, თ. დ. ჯ — ძისგან და თ. დ. მ — შვილისგან. მართ პირველ პირთ უფრო პრაქტიკული შეხედულობა აქვთ ცხოვრებაზე და ისე შემცდარნი არ არიან „ხალხის გასამდიდრებელი საშუალის პოვნაზე“, როგორც მესამე, რის გამოც პირველნი უფრო მეტს მოიგებენ, სანამ მესამე.

ბამართული აქვთ სოფლებში, რამთვენშიაც საჭიროთ ხედამენ, არყის ზაფრადები და რაც კი ჭაჭა — ოხლე იპოვება მთელ ძახეთში, სულ ეს წრე ყიდულობს და ხდის. წინაწინ, სანამ ეს საზოგადოება დაარსდებოდა, ჭაჭა-თხლის მყიდავი ბევრი იყვნენ ასე, რომ შეგეძლოთ თუ ერთს ცოტა ფასი ეძლევიანა, მეორესთვის მიგეყიდა და ამგვართ გაყიდვაში გამყიდავს ბევრი მყიდვე-შემცდილებელნი ჰყვანდნენ; ეხლა კი, ეხლაა თუ მეორე წელიწადს, სულ ერთია, ეს

საზოგადოება დადებს ტაკცას ჭაჭა-თხლეს, რადგანაც, იმედია, კონკურენტები აღარ ეყოლებათ და ამგვართ შემამცირებენ უფრო ხალხის ცხოვრებას....

ზემო-მხრელი

ფოთი, 19 დეკემბრს. საწყალს ჩვენს შოთს სხვა-და-სხვა უბედურებასთან საშინელი ქურდობა და სიძვირე დამატება. სადაც ვიარო, ყოველგან ნახავ ხალხს სულ ქურდობაზედ ლაპარაკობენ, ამას ეს მოჰპარეს, იმას ესაო და სხ. შესანიშნავია, რომ ამ ქამად ყველაზე უფრო ხშირად იპარვენ ისეთს საგნებს, რომელნიც ამ სიტყვეში გამოადგებიან ხალხს: ფიცრებს, შემას, საბანს, ბალიშს, ფეხისაცმელებს და სხე.

აქაური სიძვირისაგან ღმერთმა დაიფაროს ყოველი კაცი. როგორც იტყვიან, ყველაფერს სტატუსი ეკიდება, ყველა ძვირია; ხოლო ყველაზედ ძვირე ძვირი ხორცია და სასტუმროებში დგომა.

მაგრამ სად არის სასტუმროები, სად არის ალაგი, რომ მომსვლელმა კაცმა თავი შეაფაროს, დამე გაათიოს? სულ არის ორი სასტუმრო „ძოლხიდა“ და „ძავეკაზი“. ძოლხიდაში მიმსვლელს კაცს მუქთი ფული უნდა ჰქონდეს, რომ მანეთიანში ხუთი მანეთი აძლიოს, თორემ ისე ვერ მოიხდება. თუ მიესვლება კაცს, ისევე „ძავეკაზში“; ნომერიც იაფია და საქმელსაც იაფათ ჰყიდის. სხვა წვრილს ალაგებში კაცს არ მიესვლება; იმისთანა უსუფთაობა არის, რომ გული აგერევა.

მიღაც გუშინდელს მეზუტკეს დარჩენია აქაური ყაპობა და როგორც უნდა ისე ჰყიდის ხორცსა. მინ არის ხმის გამცემი! თუ ვინმემ რამე უთხრა, მაშინვე პასუხათ იმას მისცემს: მე ჯარის ფრდ-რაიკი ვარო, და არა ქალაქისაო, და ამასთანავე ლანძღვით ისტუმრებს ხალხსა. ეს ყაპობი გირვანქას ხორცს ჰყიდის 11 კაპეკათ. ეს ფასი არსად არ არის და აქ რა დავმართა, არ ვიცი. სადაც ცხელს ტყვიას ისერიან, იქაც არ არის ეს ფასი. თფილისში, ბორში, შუთაისში და სხვა ალაგებში ყველგან თითქმის ერთი ფასია, გირვანქა 7 ანუ 7 1/2 კაპეკათ იყიდება....

ზინგი ბორელი

უცხო ქვეყნები

ინგლისი

ინგლისურს ვაზეთს „Standard“-ში დარწმუნებით იწერებიან, რომ მსმალეთის მმართველობამ ოფიციალურად სთხოვაო ინგლისსაო, რომ მშვიდობიან

ნობის ჩამოგდებაზე შეუამდგომელობა იკისროსო. ამბობენ, რომ ინგლისსაც გადაწყვიტაო, რომ, თუ სხვა სახელმწიფოებთან ერთად არა, მარტო იმან დაიწყოს ამ საგანზე რუსეთთან მოლაპარაკება.

ოსმალეთი

მრთს იტალიურს ვაზეთში მოყვანილია შემდეგი სიტყვები, რომელიც მსმალოს უცხო ქვეყნის მინისტრს სერვერ-ფაშას უთქვამს იტალიის ელჩისათვის რუსებისაგან პლევნოს ალების შემდეგ:

„მს დამარცხება ჩვენ არ დაგვეცემს ზნეობით. დარწმუნებული იყავით, რომ ეხლა უფრო გაანჩნდება და გაბრაზდება მსმალეთის ხალხი და ვინ იცის — რა საშინელი სისხლის ღვრა მოეღის ქვეყანას, თუ მალე მოიხდება არ მოხდა.“

წერილი რედაქტორთან

მს რა დრო მოგვივიდა, უფ. რედაქტორო? შევლანი ჯავრობენ — მართალს ნუ იტყვიანო! მე გვონია, რომ ტყუილის თქმა უფრო სირცხვილი იყოს.

ამას წინათ ერთს „დროების“ ნომერში იყო დაბეჭდილი სტატია, რომელშიაც, თელავის კორრესპონდენტის სიტყვით, საზოგადოება ემდურადა ადგილობრივს ხაზინადარს იმაზედ, რომ პატენტებისა და სხვა-და-სხვა მოწოდების მიცემის დროს ვაჭრობის უფლებაზედ ეს ხაზინადარი არ აძლევდა ხალხს დარიგებას — თუ ვის რომელი გვარი დოკუმენტი ეკუთვნოდა მისაღებათ. მს სტატია გაჰხდომია ხაზინადარს საწყენათ და როგორც მითხრეს, თურმე მე მამრალებს თავის გაუპატიურებას. მე თუმცა ეს ტყუილი მეგონა, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ მართლად გაჯავრებული ყოფილა ეს უფალი ჩემზედ. რომ ჰკითხვით მიზეზი, თითონაც ვერ გეტყვით. მაგრამ მინც ხაზინადარმა სამაგიერო გარდამიხდა:

ამ დღეებში მე მივედი იმასთან და ვსთხოვე მოეცა ჩემთვის პადაროფნი ბლანკი, რომელიც წინათაც რადენჯერმე მიმიღია მისგან. უ. ხაზინადარმა რომ თავისი გულის ჯავრი ამოიყაროს ჩემზედ, უარი მიყო და გამომიცხადა, რომ ის არ მომცემს მე ნათხოვნს ქალაქს, მანამ არ წარვადგენ მასთან დოკუმენტს ჩემს პიროვნობაზედ; თუმცა ეს მოთხოვნილება მისი კანონიერათ შეიძლება შევრაცხოთ, მაგრამ ეს შეიძლება მოსთხოვოს მას, ვისაც ვერ იცნობს; ჩემს უტყობლობაზედ უ. ხაზინადარს ხმა არ ამოედება ამისათვის, რომ ის მიცნობს მე 1860 წლიდგან, რადგანაც ჩილგან აქამომდე ესცხოვრობ და

ვიმყოფები თელავში; თითქმის ყოველ დღე ვხედავთ ერთმანეთს და ხშირათა ვართ ერთად საზოგადოებაში.

მაშა სადამე მის მიერ გამოცხადებული უარი პადაროვნის მოცემასდ იყო ძალიან უსაფუძვლო და მხოლოდ გაჯავრების მიზნით. თანამდებობის პირს არა ჰმართებს ამ გვარი ქცევა და გაჯავრება.

ამისთანა ქცევით იქნება თავის დარდებს კი იქარებებს, მაგრამ თვით ხაზინას კი ზარალს აძლევს: მე უპადაროვნოთა კარგათ ვიხელო სოფელში ცხენით და ხაზინას კი რავდენივე კაპეიკი შემოსავალი დააკლდა და რისთვის?!....

ა. შ.

თელავი, 8 დეკემბერს

განცხადებანი

რასპორიადიტელნი კომიტეტი საზოგადოებისა, რომელსაც საგნად აქვს თბილისის საქალო მანანაისა და პროგნოზის ღარიბ მოსწავლე მზრუნველობა, უმორჩილესად სთხოვს ამ საზოგადოებია წვერთა, რომ დროით შემოიტანონ მომავლის 1878 წლის ხვედრი ფული, როგორათაც ამას საზოგადოების უსტავის მეოთხე პარაგრაფი მოითხოვს. ფული უნდა ჩაჰბარდეს საზოგადოების კაზნაჩის, მახტანგ დიმიტრის ძეს თულაშვილს, თბილისის ოკრუჟნი სულში, დილის 10-ს სათილამ ნაშუადღვის 2-ს სათამდე.

(3-1)

იბეჭდება და ამ მოკლე ხანში გამოვა „**სოლი ვიტირო თუ ფული?**“
მოთ-მოქმედებიანი კომედია
უფ. ალ. ა. თუთაივისა

ხელის-მოწერა 1878 წლისა.

„თვილისის მოაგება“

წელიწადი მეექვსე

1878 წელს „თვილისის მოაგება“ გამოვა მუდამ დღე გარდა უქმი დღეების შემდეგ დღეებისა.

ხელ მოსაწერი უსი

გაუგზავნ. გაგზავნით რუსეთში თვილისში

პირთი წლით	—	—	—	10 მან.	11 მან.	12 მან.
6 თვით	—	—	—	5 „ 50 კაპ.	6 „	6 „
3 —	—	—	—	3 „ —	3 „ 50კაპ.	4 „
1 —	—	—	—	1 „ —	1 „ 25 „	1 „ 50კაპ.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციის კანტორაში, შერენის მოედანზე, № 3, შრთი-ერთ ძრედიტის ბანკის გვერდით.

ქალაქის ბარეშე ხელის-მომწერნი ამ აღრესით მოიწერებიან: *Въ Тифлисѣ, въ редакцію „Тифлисскаго Вѣстника.“*

ხელის-მოწერა მიიღება ყოველი თვის 1 რიცხვიდამ მხოლოდ წლის დამლევამდინ.

ქალაქის ხელის-მომწერლებმა ამას გარდა შაურაიანი მარკის ფული უნდა შემოიტანონ. (3-1)

მომავალს 1878 წელს

ლიტერატურული და პოლიტიკური გაზეთი

„კავკაზი“

გამოვა მუდამ დღე, გარდა ორშაბათისა და უქმეების შემდეგ დღეებისა.

ამ გაზეთის შინაარსს შეადგენს: I. ოზიციალური ნაწილი (მმართველობის ბრძანებანი და განკარგულებანი, ოფიციალური დოკუმენტები). II. პრა. ოზიციალური ნაწილი: ა) მოწინავე სტატიები ისეთს საგნებზე, რომელთა საზოგადო სახელმწიფო ანუ ადგილობრივი მნიშვნელობა აქვთ; ბ) შინაური ამბები რუსეთისა და ადგილობრივ ცხოვრებიდამ; გ) პოლიტიკური ცნობები რედაქციის სახელმძღვანელო სტატიებითა და ტელეგრაფებით; დ) სტატიები, რომელნიც ისტორიულის, ეტნოგრაფიულის, სტატისტიკურის, ეკონომიურის და სხვ. მხრით შეეხებიან ქავკასიას; ე) ფელტონი და ვ) ცნობის ფურცელი. III. სახაზინო და კერძო განცხადებანი

გაზეთის უსი: ქალაქის ხელის-მომწერლებისათვის, ერთის წლით—11 მან. და 50 კაპ., 1/2 წლით—6 მანეთი. ქალაქს გარეშე მცხოვრებთათვის, ერთის წლით—13 მან., 1/2 წლით—7 მან.

შეიძლება დრო-გამოშვებით შემოიტანონ გაზეთის ფასი: მოსამსახურე პირებისათვის ხაზინადარის საშუალებით და რომელნიც არ მსახურებენ, იმათ რედაქციასთან დათანხმებით.

ხელის-მოწერა მიიღება თვილისში, რედაქციის კანტორაში.

ქალაქის გარეშე მცხოვრებნი ამ აღრესით გამოგზავნიან მოთხოვნილებას: *Въ Тифлисѣ. Въ редакцію газеты „Кавказъ“.*

რედაქტორი და გამომცემელი ნ. ი. ვორონოვი

რ. (3-1)

რ. ბ. ა.	დილა.	სალამ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მ. კაპ	ბირჟა	მან. კაპ	გაზანდა	მან. კაპ
თვილისი	9 21	5 18			მ. ცი სიტყვა თვილისიდან:		პეტერბურგი, 20 დეკემბ.		თვილისი, 22 ქრისტეშ.	
მცხეთა	10 11	6 27	68	38	ქუთაისს, შოთს	1	პირთი ანეთი ღირს:		უქვ. თეთ. ბანჯისა, ფთ.	220
ბორი	11 58	9 43	2 40	1 23	ზორს, ღუშეთს, სიღნაღს	50	ლონდონში 23 ჰენსი.	78	უქვილი წითელი	180
ხაშური	1 29	11 57	3 92	2 18	როსტოვს, მდესას, მოსკოვს	2	პარიჟში 248 სანტიმი.	62	ჭერი ფული	140
სურამი	1 44		4 42	2 46	პეტერბურგს, პარშავას	2	მსკონტი(სარგებლისფასი)	71	ბაბა შერენისა, ფული	860
ქვირილა	5 49		5 81	3 23	მსმალეთში, შვეიცარიაში	3	ბანკის ბილეთი 5%	95	— ამერიკისა, ფული	980
რიონი	6 47		6 75	3 75	იტალიაში და საფრანგეთში.	3 50	მოგვებიანი(პირველის ხ.)	227	ბაპენტილი ბაბა ფული.	12
სამტრედია	7 41		7 34	2 29	ინგლისში	3 75	მოგვებონ (მეორე ხესხი)	220	მატელი თუშური ფთ.	770
ახ.-სენაკი	—	—	8 57	4 76	ფოფტა		ბირაოს ფურცლები:		— თარაქაშისა ფთ.	460
შოთი	9 40		9 75	5 42	ა) თვილისიდან: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუსეთს—ყოველ დღე		ფულ. სახან. ბანკისა.		აბრეშუმი ნუბური სტ.	2
					კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და სამშ.		ხერსონის ბანკის 5%	85 25	ძონი, ფული.	580
შოთი	9 13		1 18	66	მზურ. — პარასკ. და ორშ. ძახეთს—		მოსკოვის (5%)	85 50	ძონის სანთელი ფული.	760
ახ.-სენაკი	—	—	2 61	14	სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდან:		აკციები:		სტეარინის სანთელი, ფ.	14
სამტრედია	11 16		3 41	69	თვილისისა და შოთისაკენ—ყოველ		მდესის სავაჭრო ბანკის	177	ხორცი ძროხისა, ლიტ.	72
რიონი	12 13		3 98	2 21	დღე, კვირას გარდა. მზურგეთს—		შოთი-თვილ. რკინ. გზის		— ცხვრისა, ლიტრა	72
ქვირილა	1 18	ლაშე	5 33	2 96	ორშ. და პარასკ.		შავი ზღვის ცეცხ. გემების	527	სპირტი, გრადუსი	15
სურამი	5 12	1 10	5 84	3 24	წიგნის გაგზავნა რუსეთში	კაპ.	ქაქაჯის და მერკუროს	225	— ფხვნილი ფული	840
ხაშური	5 39	1 37	5 36	4 9	და სამზღვარ გარეთ:		პირგ. საზღვევ. საზღ.	745 50	შავა გრვალის, ფული	28
ბორი	7 5	4 8	7 36	4 9	ლია წიგნის	4	პეტერბ. საზღვევ. საზ.	235 50	ზეთი ქუნჯუთისა ფული.	13 50
მცხეთა	8 50	6 59	9 8	5 4	დაბეჭდილის (ხაზი მისხალი)	8	მოსკოვის საზღვევ. საზ.	268	მკობა 1/2 იმპერიალი.	820
თვილისი	9 31	7 56	9 75	5 42						